

Korėjos lietuvių bendruomenės pirmininkas Martynas Šiaučiūnas-Kačinskas - apie gyvenimą Azijoje ir lietuviškos kultūros prieskonius

Deimantė ŽUKAUSKIENĖ

Pietų Korėja daugumai asocijuojasi su pažangiomis technologijomis ar išpūdingais miestais, tačiau šalis garsėja ne vien tuo... Pietų Korėja išskirtinė savo miškais apaugusiais kalnais, kuriuos gaubia sunki migla, salynais bei arbatos plantacijomis ir ryžių laukais, žydinčiais medžiais. Šalis sudėtinguose istorijos puslapiuose išlaikė senąsias tradicijas bei papročius. Viešint šioje šalyje stebina kontrastai ir subtili dermė.

Lietuvių bendruomenės pasaulyje pasipildė dar viena, jau 54-ta, nare – Pietų Korėjoje įkurta oficiali lietuvių bendruomenė. Steigiamasis susirinkimas įvyko birželio 12 dieną, jame dalyvavo 12 lietuvių, kai kurie prisijungė ir su savo antrosiomis pusėmis. Nors siūlymų įsteigti lietuvių bendruomenę netrūko ir anksčiau, lietuviai kartas nuo karto rinkdavosi pabendrauti, bet dažniau pavieniui, nebuvo didesnio stimulo veikti oficialiai. Mintis įkurti bendruomenę kilo jau šiemet, paraginus Taivano bei Vietnamo bendruomenių pirmininkėms. Oficialios lietuvių bendruomenės įkūrimas Pietų Korėjoje gyvenantiems lietuviams reiškia vieningumą ir įsitraukimą į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę (PLB), poreikį išlaikyti ryšius ir nepamiršti lietuviškų šaknų. Dabar tai bus ir paskata gausiau ir dažniau burtis. Ateityje planuojama surengti renginių, į kuriuos ketinama įtraukti ir korėjiečius.

Apie gyvenimą Pietų Korėjoje, savo patirtis, susikūrusią naują lietuvių bendruomenę pasikalbėjome su bendruomenės pirmininku dr. Martynu Šiaučiūnu-Kačinsku. Atvykęs į šią šalį su atvira širdimi ir nemažu žinių apie Azijos kultūras bagažu, pasiliko ir baigė korėjiečių kalbotyros studijas. Korėjoje verčia įvairius kūrinius korėjiečių, lietuvių ir japonų kalbomis. Lietuviams turėtų būti žinomi korėjiečių autorių romanai, kuriuos išvertė Martynas Šiaučiūnas-Kačinskas: Shin Kyung-sook „Prašau pasirūpink mama“ ir „Ri Džinė“ bei Han Kang „Vegetarė“. Martynas prisidėjo prie Lietuvos enciklopedijos įrašų apie korėjiečių kultūrą ir kalbą, išvertė Hailji „Užupio respubliką“ į lietuvių kalbą, Antano Baranausko „Anykščių šilelį“ į korėjiečių kalbą.

Martynas Šiaučiūnas-Kačinskas. Asmeninio archyvo nuotr.

Papasakokite šiek tiek daugiau apie save... Kokie vėjai Jus atpūtė į Pietų Korėją? Kiek laiko čia gyvenate? Kuo užsiimate?

Į Korėją atvažiavau kaip ir daugelis lietuvių, gal ne visai daugelis, bet nemažai: mokytis. Pradžiai korėjiečių kalbos, vėliau daktaro laipsniui... Ir nusprendžiau pasilikti. Dabar jau 15 metų, kai gyvenu šioje šalyje. Dirbu vertimų sferoje,

anksčiau kaip laisvai samdomas vertėjas, dabar vertimų agentūroje.

Prašom papasakoti apie Pietų Korėjos lietuvius... Kas tie lietuviai, gyvenantys šioje šalyje? Kiek jų maždaug šalyje gyvena? Kiek laiko? Kuo užsiima?

Kiek tiksliai gyvena lietuvių, sunku pasakyti. Asmeniškai ar iš nuogirdų pažįstu apie 20 ilgesniam laikui apsistojusių. Ambasados duomenimis, apie 50 lietuvių yra deklaravę, kad gyvena Korėjoje, bet realiai gali būti ir daugiau. Korėjos Užsienio reikalų ministerijos duomenimis, anksčiau čia gyveno apie 100 lietuvių, dabar tie duomenys nebe taip lengvai prieinami. Dažniausiai atvažiuoja studijuoti trumpesniam ar ilgesniam laikui ir pasilieka. Tikriausiai daugiau nei pusė Korėjos lietuvių yra buvę ar esami studentai, yra tokių, kurie atvažiavo paskui antrąją pusę, susipažinę kur nors užsienyje. Yra pora vienuolių, kuriuos atvedė budizmas, taip pat – didesnių kompanijų darbuotojų, nes kai kurios kompanijos kai kurioms pareigoms eiti ieško būtent užsieniečių. Tad ir gyvena įvairiai, keletas čia jau praleido daugiau nei 10 metų, yra ir visai neseniai atvykusių.

Pakalbėkime apie gyvenimą Pietų Korėjoje. Kuo ši šalis Jus žavi? Kas joje yra ypatinga, savita? Kokie didžiausi privalumai ir kokie trūkumai gyventi šioje šalyje? Kuo, Jūsų manymu, Pietų Korėja gali būti patraukli lietuviams?

Jei visai atvirai, mane labiausiai patraukė klimatas. Čia ištisai šviečia saulė. Nors būna ir apsiniaukusių dienų, yra lietaus sezonas, kuris kartais užsitęsia ilgiau, nei norėtusi, bet net šalčiausią žiemos dieną švies saulė. Vienas pirmųjų išspūdžių: kol dar mokiausi korėjiečių kalbos, gyvenau visai netoli universiteto, tad eidavau ten pėsčiomis. Visas kelias nusodintas kinrožėmis, nacionalinėmis Pietų Korėjos gėlėmis (mes jas vadiname korėjietišku žodžiu – *mugunghvomis*). Kiekvieną rytą galvodavau, kad noriu jas parodyti draugams ir giminaičiams. Iš tiesų, daugelį lietuvių galbūt patrauks tai, kad net 10 milijonų gyventojų turinčiame Seule pilna gamtos. Iš vienos pusės tai lemia, kad Korėja yra gana kalnuota šalis, tad net pačiame sostinės centre stūkso, lietuvių supratimu, gana aukštas kalnas, po kurį vaikščiodamas gali ir pamiršti, kad aplink jį susigrūdę gyvena dar 25 milijonai (Seule ir aplinkiniuose miestuose). Žinoma, yra ir ne tokių patrauklių vietovių, tačiau beveik visur gamta yra visiškai šalia tavęs: kalnas, upė, upelis, koks nors parkelis. Ir patys korėjiečiai gamtos žmonės: vaikščiojimas po kalnus, grožėjimasis žydinčiais medžiais pavasarį ir raustančiais rudenį – vienas iš laisvalaikio leidimo

būdų. Gal bus sunku patikėti, bet vos ne kas antrame name galima rasti daržą: jei neturi laisvo žemės plotelio, ant stogų yra įrengti lovėliai. Tarp kitko, ir pats šiomet sugalvojau augintis savo daržovių.

Galbūt vienas didesnių trūkumų, o gal privalumas yra tai, kad reikia mokėti korėjiečių kalbą. Žinoma, lietuvių kalbos čia niekas nemoka, tačiau ir kalbant angliškai gali kilti nemažų problemų. Išgyventi įmanoma, tačiau greičiausiai liksi uždarytas kažkokiam socialiniame burbule, iš kurio ištrūkti galimybių nebus. Šalis gana gausiai apgyvendinta, gyvenimo ritmas – kaip ir visuose didmiesčiuose gana greitas, be to, Seulas vienas brangiausių miestų pasaulyje, nors galima ir gana pigiai išgyventi, bet teks šiek tiek paieškoti. Ir galbūt didžiausias trūkumas yra tas, kad net ir gerai mokėdamas korėjiečių kalbą, greičiausiai taip ir numirsi būdamas užsieniečiu. Žinoma, korėjiečiai labai džiaugiasi, kad kalbi jų kalbą, supranti kultūrą, jei parodai pakankamai iniciatyvos, priims kaip savą, nors visuomet su tam tikromis išlygomis. Bet tai greičiausiai gali nutikti bet kurioje pasaulio šalyje.

Taip pat norėčiau pasidalyti kitų lietuvių mintimis apie gyvenimą Pietų Korėjoje:

„Manau, gyvenimo čia plusai – Korėjos gamta, Lietuvoje nėra kalnų, todėl tai įdomu, bent mano šeimai, taip pat tradiciniai kaimeliai, vietovės, šventyklos, muziejai, tradicinės vietos, kur gali apsilankyti ir apsirengti tradiciniais drabužiais, Džedžudo ir kitos nuostabios salos. Korėjiečių maistas, manau, tikrai skiriasi nuo lietuviško. Tai ir vakarinės gatvės su *street food* (gatvės maistas), žinoma, barbekiu, tokie gėrimai kaip *makgeolli* (alkoholinis gėrimas iš raugintų ryžių). Manau, tiesiog reikia atvažiuoti aplankyti mylimuosius ar pažiūrėti, kaip mes čia gyvename, kokie žmonės mus supa, kokia aplinka, viskas labai skiriasi nuo Lietuvos.

Vienas iš minusų gali būti tai, kad žmonės visada užimti, bėga savo reikalais. Kam nepatinka gausybė žmonių, kažin, ar norės važiuoti į tokią vietą, kur daug žmonių. Čia nėra produktų, prie kurių mes, lietuviai, esame pripratę.“

„Korėja yra visada besikeičianti, visada yra ką veikti, nesvarbu, koks metų laikas, kokie tavo pomėgiai. Nuolat kas nors vyksta, vietos keičiasi, net mažiausias detales korėjiečiai paverčia turistine atrakcija. Kad ir kiek laiko čia būtum, niekada nepritrūks vietų aplankyti! Kuo ilgiau čia gyvenu, tuo ilgesnis mano „noriu čia“ sąrašas tampa.“

„Kas būtent sužavėjo čia praeityje besilankiusius draugus ir mano mamą – tai mandagumas ir geras aptarnavimas, visokios žavingos parduotuvėlės ir kavinukės, čia gali rasti nusipirkti beveik visko, ko tik širdelė geidžia, geras maistas, nors ir aštrokas nepratusiems, gražūs ir savo išvaizda besirūpinantys žmonės, kitoniška gamta, greitumas visuose procesuose. Minusai yra tokie: brangu, trukdo kalbos barjeras. Nors vietiniai geranoriški, bet nenoriai šneka angliškai.“

„Dar galima paminėti tokius privalumus: parduotuvių prekių pristatymą į namus, labai patogų apsipirkimą internetinėse parduotuvėse. Restoranų ir kavinių užsakymai dažnai pristatomi į namus.“

Kokia bendruomeninė lietuvių veikla vystoma Pietų Korėjoje? Kokie tradiciniai renginiai, šventės numatomos?

Kadangi bendruomenė kol kas tik įsikūrusi, kol kas labai nieko neorganizuojame. Pagal dabartinius reikalavimus, draudžiami susibūrimai daugiau nei 4 asmenims, nors šiuos apribojimus lyg ir ruošiasi švelninti, tad kol kas laukiame sprendimo. Net kol nebuvo oficialios bendruomenės, kai ką organizuodavome: vyko 5 km bėgimas už Lietuvą, šiaip draugiško pobūdžio susitikimai, kuriuose dažnai dalyvaudavo ne tik lietuviai, bet ir bendri pažįstami. Šventėme Lietuvos Respublikos šimtmetį, kuris tuo metu sutapo su Naujaisiais metais. Aš pats asmeniškai stengiuosi paminėti pagrindines lietuviškas šventes, į kurias, jei yra galimybių, stengiuosi pakviesti ir kitus. Taip pat, bent jau man, visas šventes pakoregavo faktas, kad gyveni kitoje kultūroje, tad datų sąrašė atsidūrė korėjietiškos Vėlinės, švenčiamos rugsėjo pabaigoje – spalio pradžioje, Naujieji metai, Budos gimtadienis ir žibintų paradas, rengiamas likus savaitei iki Budos gimtadienio. Tad kartais ir susirinkimai vyksta ne visai pagal lietuviškas tradicijas vien dėl kitokių minimų datų: tarkime, per Jonines būtų sunku susirinkti, nes Korėjoje jos visai neminimos, o per Budos gimtadienį daug kas galėtų, tai poilsio diena.

Kaip manote, ar lengva savo tautinę tapatybę išsaugoti gyvenant svečioje šalyje? Kiek Jums yra svarbu ją išsaugoti? Kaip puoselėjate savo tautinę tapatybę?

Man asmeniškai tautinės tapatybės saugoti nereikia: gimiau ir mirsiu lietuvis, kad ir kur gyvenčiau. Iš tikrųjų šis klausimas aktualesnis turintiems vaikų: tėvai gal ir

bus lietuviai, o kaip tai perduoti vaikams.

Kaip dažnai grįžtate į Lietuvą? Savo ateitį siejate su Pietų Korėja ar Lietuva?

Kaip kada. Buvo laikai, kai grįždavau kartą per porą metų, pastaruoju metu, t. y. dar prieš *koroną*, išpuldavo ir po porą kartų per metus. Dabar net nežinau, kada vėl galėsiu grįžti. Pačią artimiausią ateitį sieju su Korėja, apie tolimesnę – nieko nežinau. Ypač paskutiniai įvykiai leido eilinį kartą įsitikinti, kad nieko negali planuoti, be jokių paties norų viskas gali taip apsiversti aukštyn kojomis, kad nieko nepadarysi.

Ką korėjiečiai žino apie Lietuvą? Įsivaizduoja, kur yra, kokia tai šalis?

Dauguma korėjiečių apie Lietuvą nėra nieko girdėję. Tikrai neretai sutiksi žmogų, kuris gal netgi pirmą kartą bus išgirdęs tokį šalies pavadinimą, nors, kiek žinau, mokykloje per geografijos pamokas visi mokėsi. Baltijos šalys dar šiek tiek labiau girdėtas dalykas, bet tikrai ne kiekvienas išvardins visas tris, kartais jas painioja su Balkanų šalimis. Atrodo, prieš porą metų netgi buvo skandalas, kai Korėjos Užsienio reikalų ministerija Baltijos šalis pavadino Balkanų šalimis, ir iškart po to Korėjos konsulas Kinijos Guidžou provincijoje kalbėdamas su manimi labai rimta veido išraiška aiškino, kad buvusio JAV prezidento Trumpo žmona irgi kilusi iš Baltijos šalių. Bet, žinoma, yra visokių: vieni nė nemirksėdami patikės, kad Lietuva yra Afrikoje ar Lotynų Amerikoje, bet yra ir tokių, kurie žino istoriją, patys buvę ar netgi studijavę Lietuvoje (dvi merginos pasakojo, kad kavinėje joms pradėjus aptarinėti vieną gražų korėjietį, jis pasakė, kad viską supranta, nes mokėsi ten), besidomintys sportu žino Lietuvos krepšinį, teatru – savaime suprantama, teatrą. Tad apibendrinti negalima: nėra visiškai nežinoma šalis, bet tikrai ir nėra labai garsi.

Pabaigai - kokį lietuvių kūrinį norėtumėte pristatyti Pietų Korėjos skaitytojams?

Norėčiau, kad būtų išleista Eglė žalčių karalienė.

Gal netrukus turėsite kuo nudžiuginti ir lietuvių skaitytojus?

Šiuo metu verčiu vieną knygą, kita turėtų pasirodyti jau greitai.

Projektas „Pasaulio lietuviai ir Lietuva“

www.pasauliolietuvis.lt

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo, nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.

